

ЮНЕСКО ПРО СПІВПРАЦЮ МЕГАПОЛІСІВ З ПИТАНЬ ВОДНИХ РЕСУРСІВ І КЛІМАТУ

Галкіна М. Д., студентка 2 курсу Навчально-наукового інституту архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва

Радіонова Л. О., канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії і політології

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

Найнагальніші проблеми, з якими ми стикаємось сьогодні – від викидів парникових газів до смертельних вірусів – мають планетарний масштаб та масштаби. Глобальна зміна клімату стала однією з найнагальніших екологічних проблем, до вирішення якої прикута увага людства [1]. Її наслідками є небезпечні погодні катаклізми, різкі зміни погоди, паводки, повені, сильні вітри, зливи і дощі, град, посухи, що призводять до значних екологічних та економічних збитків у всьому світі. До 2050 року близько 5 мільярдів людей не матимуть достатнього доступу до води, а 60% зі 101 проаналізованої країни будуть не готові впоратися з повенями і засухою. Про це йдеться у звіті Всесвітньої метеорологічної організації при ООН, повідомляє Associated Press [2]. Дослідники встановили, що за останні 20 років кількість стихійних лих, пов'язаних з повенями, у всьому світі збільшилася на 134%. Тільки за 2020 рік кількість повеней зросла на 23%. Більшість із них відбуваються в Азії – минулого року вони накрили Китай, Індію, Індонезію, Японію, Непал і Пакистан.

При цьому, частота катастроф, пов'язаних із засухою, також зросла на 29% за останні дві декади. Найбільшу кількість смертей внаслідок засухи зафіксували в африканських країнах. Від цього явища також постраждали світові економіки, зокрема у країнах Північної Америки, Азії та Карибського басейну. Наразі 25% усіх міст світу вже зіштовхнулися з періодичною відсутністю доступу до води, йдеться у доповіді. «Понад 2 мільярди людей зараз страждають від стресу, пов'язаного з браком води, і цей показник збільшиться. Це загрожує економічному та соціальному розвитку», – наголошують в ООН.

Україна має один із найнижчих серед європейських країн показників забезпеченості власними водними ресурсами, що становить лише 1 тис. куб м місцевого стоку на 1 мешканця, в той час як у Канаді цей показник складає 94,3 тис. куб. м, Росії – 31 тис. куб. м, США – 7,4 тис. куб. м, Німеччині – 1,9 тис. куб. м. Водночас забезпеченість місцевими водними ресурсами в окремих регіонах країни відрізняється в десятки разів: від 0,14 км³/рік у Херсонській області до 7,92 км³/рік у Закарпатській області [3].

У майбутньому все більше людей не матимуть необхідного доступу до води у зв'язку зі збільшенням популяції населення. Якщо у 2018 таких людей

було 3,6 мільярди, то вже до 2050 року цей показник може сягати 5 мільярдів, йдеться у звіті. Щоб уникнути водної кризи, світ має покращити системи запобігання катастрофам в особливо вразливих зонах, де повені або засухи відбудуться з найбільшою імовірністю, наголошують в ООН.

Зокрема, близько 60% проаналізованих країн мають вдосконалити системи передбачення погоди, щоб уберегтися від водних катаклізмів. Також необхідно збільшити фінансування та посилити співпрацю між країнами з питань управління водними ресурсами, йдеться у звіті. Нагадаємо, у 2021 році був найхолодніший лютий протягом останніх 7 років.

До 2030 року більше мільярда людей будуть жити приблизно в 100 дуже великих містах, і 60% населення світу буде жити у міських районах. Сьогодні доля міського населення у деяких регіонах перевищує 70%, і прогнозується, що в найближчі десятиліття зростання населення буде вищим у міських центрах, особливо в мегаполісах або мегаполісах з населенням понад 10 мільйонів осіб [4]. Мегаполіси знаходяться на всіх континентах, крім Океанії. Вони охоплюють різноманітні географічні області з широким діапазоном кліматичних умов і, як правило, розташовані недалеко від річок, озер або морів (від рівнин до пустель, від гір до узбережжя).

Альянс мегаполісів з водних ресурсів та клімату (MAWaC) прагне забезпечити форум міжнародного співробітництва для діалогу з водних ресурсів, щоб допомогти мегаполісам адаптуватися до зміни клімату та пом'якшити його наслідки. У ньому братимуть участь усі зацікавлені сторони у водному секторі, керівники національного і місцевого управління, представники громадянського суспільства, дослідники, фахівці з міського планування, особи, які приймають рішення, оператори комунальних служб та постачальники послуг, забезпечуючи форум, на якому вони зможуть навчатися на досвіді один одного обмінюватися передовими практиками, співпрацювати з технічними, академічними та фінансовими установами, а також розробляти та реалізовувати індивідуальні заходи реагування на проблеми зміни клімату та зростання міст.

Така різноманітність компонентів інтелектуальних, технічних і фінансових ресурсів, що існують у мегаполісах, дає змогу мобілізувати ці ресурси для появи інноваційних рішень гарантувати доступ до води та санітарії для всіх груп населення, рівність послуг, економічну життєздатність, стійкість систем, гнучкість рішень та захисту навколишнього середовища.

Альянс мегаполісів ЮНЕСКО за водні ресурси та клімат (MAWAC) – це міжнародна платформа для співпраці мегаполісів по всьому світу, зосереджена на стійкому управлінні водними ресурсами у містах та адаптації до зміни клімату.

MAWAC запускає глобальні консультації щодо проекту глобальної стратегічної рамкової програми (MAWAC-SGF), документу, в якому описується коло ведення Альянсу та пропонується активна участь глобальних мегаполісів та партнерів у майбутніх заходах у 2021 та 2022 роках. Регіональні зустрічі організовані з травня до липня 2021 року для полегшення процесу консультацій [3].

MAWAC буде офіційно засновано, а членство в платформі буде оголошено на Генеральній асамблеї MAWAC під час Другої Міжнародній конференції з води, мегаполісам та глобальних змін (EauMega 2022) з 11 по 14 січня 2022 року в Парижі, Франція. ЮНЕСКО виконує функції секретаріату Альянсу мегаполісів із проблем води та клімату (MAWAC). Заклик до створення MAWAC було зроблено під час 1-ї Міжнародної конференції «Вода, мегаполіси та глобальні зміни», що відбулася в ЮНЕСКО в 2015 році, і він буде реалізований за згодою представників мегаполісів на 2-й Міжнародній конференції (EauMega 2022).

Напередодні виставки EauMega 2022 ЮНЕСКО пропонує ключовим зацікавленим сторонам водопостачання мегаполісів і партнерам зробити свій внесок у наступні заходи в 2021 і 2022 роках:

- Огляд 1-го проекту Глобальної стратегічної структури MAW;
- Розробка та публікація нових вступних монографій (2020-2022 рр.);
- Участь в онлайн-регіональних зустрічах MAWAC з травня по Липень 2021 року;
- Латинська Америка та Карибський басейн (MAWAC-LAC) | 26-27 травня 2021 року.
- Азіатсько-Тихоокеанський регіон (MAWAC-ASPAC) 14-16 червня 2021р.;
- Африка (AFR) 21-22 червня 2021 р.;
- Європа та Північна Америка (ENA) 6-7 липня 2021 р.;
- Участь у 2-й Міжнародній конференції «Вода, мегаполіси та глобальні зміни» (EauMega 2022) 11-14 січня 2022 р.

MAWAC заснований на координації співпраці 4 ключових зацікавлених сторін, пов'язаних з управлінням водними ресурсами та кліматом, включаючи осіб, які приймають рішення, операторів водопостачання та водовідведення та комунальних підприємств, наукових кіл та органів управління річковими басейнами. Крім того, він визнає роль і важливість широкого кола учасників з державного та приватного секторів, громадянського суспільства, регіональних та міжнародних організацій та фондів, а також окремих фахівців як ключових партнерів та координаторів Альянсу мегаполісів за воду та клімат. Ця концепція була розроблена на основі моделі ARCEAU і після обговорень у Робочій групі, що тривали протягом року, створеної Міжурядовою гідрологічною програмою ЮНЕСКО для всебічної розробки масштабів і можливостей глобальної співпраці між мегаполісами з питань води та клімату.

На сьогоднішній день MAWAC досяг кількох віх, включаючи приєднання до Глобального альянсу з проблем води та клімату (GAFWAC) та Платформи міст ЮНЕСКО (UCP), публікацію монографій 16 мегаполісів у 2016 та 2019 роках, організацію 1-го регіональної наради в Латинській Америці в Сан-Паулу в 2019 року і в передконференції «Вода, мегаполіси і глобальні зміни», що відбулася практично в 2020. MAWAC забезпечив регулярну участь у ключових глобальних заходах, таких як Всесвітній тиждень води, Всесвітній форум міст та Конференція сторін (COP) Рамкової конвенції Організації

Об'єднаних Націй про зміні клімату (РКЗК ООН), що демонструє можливості мегаполісів для поширення знань, обміну досвідом і створення мереж.

Запрошення до мегаполісів засноване на World Urban Prospect 2018. До участі запрошується місцева влада наступних мегаполісів:

MAWAC-ASPAC: Ахммадабад Бангалор, Бангкок, Пекін, Ченду, Чунцін, Гуанчжоу, Хошимін, Джакарта, Карачі, Калькутта, Куала-Лумпур, Лахор, Маніла, Мумбаї, Нанкін, Нью-Делі, Осака, Сеул Шанхай, Шеньчжень, Тяньцзінь, Тегеран, Токіо, Ухань, Сіань;

MAWAC-LAC: Буенос-Айрес, Ліма, Мехіко, Ріо-де-Жанейро. Сантьяго, Сан-Паулу;

MAWAC-ENA: Стамбул, Лондон, Лос-Анджелес, Москва, Нью-Йорк, Париж, Чикаго;

MAWAC-AFR: Каїр, Йоганнесбург, Кіншаса, Лагос.

Екологічні основи управління водними ресурсами світу – важлива складова проблеми забезпечення вирішення водогосподарсько-екологічних проблем у ХХІ столітті. Зважаючи на складність зазначеної проблеми до її розв'язання потрібне комплексне вирішення багаторозгалужених питань, для здійснення яких потрібна участь усіх галузей економіки країн, тобто всіх напрямів водоспоживання та водокористування. Ці питання вирішуються з урахуванням особливостей розвитку усіх країн світу.

Література:

1. Радіонова Л. О. Радіонова Л. О. Нова норма як детермінанта «віртуального міста» / «Габітус». Випуск 14. 2020. С.70-75.
2. Світові загрожує глобальна водна криза – ООН. URL : <https://life.pravda.com.ua/society/2021/10/6/246133/>
3. Інформаційно-аналітична довідка про стан водних ресурсів держави та особливості сільськогосподарського виробництва в умовах змін клімату. URL : <http://naas.gov.ua/upload/iblock/78a/Інформаційна%20довідка%204.05.2020-конвертирован.pdf>
4. Іванюта С.П., Коломієць О. О., Малиновська О. А. Зміна клімату: наслідки та заходи адаптації: аналіт. доповідь / за ред. С. П. Іванюти. К. : НІСД, 2020. 110 с.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Горбатюк Ю. М., аспірант, 3 курс, Спеціальність 051 «Економіка»

Коваль Л. А., к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів

*Міжнародний економіко-гуманітарний університету імені академіка Степана
Дем'янчука, м. Рівне, Україна*

Євроінтеграція є головним і незмінним зовнішньополітичним пріоритетом України, а подальша розбудова та поглиблення взаємовідносин між Україною та ЄС здійснюється на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції.